

Programarea calculatoarelor

Funcții de intrare/ieșire

Marius Minea

15 aprilie 2008

Citirea unei linii de text

`char *fgets(char *s, int size, FILE *stream); //decl. in stdio.h`
Citește până la (și inclusiv) linie nouă `\n`, dar max. `size-1` caractere
pune linia în tabloul `s`, adaugă `'\0'` la sfârșit

Exemplu: `char tab[80]; fgets(tab, 80, stdin);`

Parametrul al treilea: un *fișier* (discutăm ulterior); pentru a citi de la *intrarea standard*, folosim identificatorul `stdin` (din `stdio.h`).

ATENȚIE! `fgets` returnează `NULL` dacă n-a citit nimic (sfârșit de fișier)
la succes: returnează chiar adresa primită parametru (deci nenulă)
⇒ Testăm de rezultat nenul pentru a ști dacă s-a citit cu succes:

Exemplu: citire + afișare linie cu linie până la sfârșitul intrării

```
char s[81]; while (fgets(s, 81, stdin)) printf("%s", s);
```

liniile mai lungi de 80 de caractere se citesc/afișează pe bucăți

ATENȚIE! NU folosiți funcția `gets` ! Nu se poate specifica lungimea maxim disponibilă ⇒ se poate depăși zona de memorie alocată! ⇒ program abandonat, corupere de memorie, vulnerabilități de securitate

Citire/scriere formatată: scanf() / printf()

`int printf(const char* format, ...);` // tipărire formatată

restul parametrilor: *valorile* de tipărit (orice *expresii*)

returnează: nr. de caractere tipărite;   specificatori de format:

`%c` char, `%d` decimal, `%f` float, `%p` pointer, `%s` sir, `%u` unsigned, `%x` heXa

`int scanf(const char* format, ...);` // citire formatată

restul parametrilor: *adresele* variabilelor de citit &

Exemple: `int n; scanf("%d", &n);`   `float a[4]; scanf("%f", &a[2]);`

Format: ca printf, cu unele diferențe. Ex. `%f` float, `%lf` double

returnează: *numărul* variabilelor citite (atribuite) (NU valoarea!), sau

EOF dacă apare o eroare de intrare *înainte* de citirea primei variabile

⇒ folosim rezultatul pentru a testa dacă s-au citit cele dorite:

```
int n; if (scanf("%d", &n)==1) { /* s-a citit */ } else { /* eroare */ }
```

ATENȚIE! Utilizatorul poate introduce *orice* și *oricât* ⇒ la orice citire (fgets, getchar, scanf etc.) *rezultatul returnat trebuie testat!*

Citirea formatată (scanf): tratarea intrării

Pe lângă specificatori, șirul de format poate avea *caractere obișnuite* la printf: se tipăresc; la scanf: *trebuie să apară în intrare*

```
unsigned z, l, a; scanf("%u.%u.%u", &z, &l, &a); // 15.4.2008 cu .
```

scanf citește până când intrarea *nu corespunde* formatului, apoi revine Restul variabilelor nu se atribuie; caracterele necitite rămân în intrare

Exemplu: int x, y; intrare: 123A

```
scanf("%d%d", &x, &y); // returnează 1; x = 123, y: necitit; rămas: A
```

```
scanf("%d%x", &x, &y); // returnează 2; x = 123, y: 0xA (10)
```

⇒ trebuie *consumată intrarea* înainte de a solicita din nou date

```
int m, n;
```

```
printf("Introduceți două numere: ");
```

```
while (scanf("%d%d", &m, &n) != 2) { // cat timp nu e corect
```

```
    while (getchar() != '\n'); // consumă restul liniei
```

```
    printf("mai încercați o dată: ");
```

```
} // acum putem folosi m și n
```

Citirea de șiruri de caractere

Citirea unui caracter: `char c; scanf("%c", &c);` testați rezultatul (1?)

Mai simplu: `int c = getchar; if (c != EOF) // are valoare de char`

Citirea mai multor caractere: într-un tablou (șir), în limitele acestuia:

– un *număr fix de caractere*: `char s[80]; scanf("%80c", s);`

orice caractere, inclusiv spații albe; NU adaugă '\0' la sfârșit

– un *cuvânt* (orice până la spațiu alb) `char s[80]; scanf("%79s", s);`

consumă și ignoră spații albe inițiale; adaugă '\0' la sfârșit

– șir dintr-o *mulțime de caractere* `%lung[permise]`

`char a[33]; scanf("%32[A-Za-z_]", a);` max. 32 litere sau _

– șir *cu excepția unor caractere* `%lung[^excluse]`

`char t[81]; scanf("%80[^.0-9]", t);` max. 80, până la cifră , sau .

ATENȚIE! Numele de tablou *e o adresă*, nu mai trebuie pus &

E *obligatorie lungimea* între % și s [] [^] (-1 față de tablou, pt. '\0')

lipsa e o *eroare gravă* ⇒ corupere de memorie, atacuri de securitate

Formatul `s` citește cuvânt (până spații), nu linie! Formatul `[]` NU e `[]s`

scanf: separatori, limitare

- formatele *numerice* și *s* consumă (sar peste) spații albe inițiale
"%d%d" doi întregi separați și eventual precedați de spații albe
- formatele *c* [*^*] nu sar peste spații albe; ele nu au rol special
- un spațiu alb în șirul de format consumă *oricâte* spații albe din intrare
scanf(" "); consumă toate spațiile albe până la primul alt caracter
"%c %c" citește caracter arbitrar, consumă spații, citește alt caracter
"%d %f" același efect ca "%d%f" (spațiile sunt permise oricum)
Atenție! "%d " : după număr consumă spații până la altceva!
- un număr între % și caracterul de format limitează caracterele citite
%4d întreg din cel mult 4 caractere (spațiile inițiale nu contează)

scanf("%d%d", &m, &n);	12 34	m=12 n=34
scanf("%2d%2d", &m, &n);	12345	m=12 n=34 rest: 5
scanf("%d.%d", &m, &n);	12.34	m=12 n=34
scanf("%f", &x);	12.34	x=12.34
scanf("%d%x", &m, &n);	123a	m=123 n=0xA

Specificatori de format în scanf

%d: întreg zecimal cu semn

%i: întreg zecimal, octal (0) sau hexazecimal (0x, 0X)

%o: întreg în octal, precedat sau nu de 0

%u: întreg zecimal fără semn

%x, %X: întreg hexazecimal, precedat sau nu de 0x, 0X

%c: orice caracter; nu sare peste spații (doar " %c")

%s: șir de caractere, până la primul spațiu alb. Se adaugă '\0'.

%a, %A, %e, %E, %f, %F, %g, %G: real (posibil cu exponent)

%p: pointer, în formatul tipărit de printf

%n: scrie în argument (int *) nr. de caractere citite până în prezent; nu citește nimic; nu incrementează nr. de câmpuri convertite/atribuite

%[...]: șir de caractere din mulțimea indicată între paranteze

%[^...]: șir de caractere exceptând mulțimea indicată între paranteze

%%: caracterul procent

Specificatori de format în printf

`%d, %i`: întreg zecimal cu semn

`%o`: întreg în octal, fără 0 la început

`%u`: întreg zecimal fără semn

`%x, %X`: întreg hexazecimal, fără `0x/0X`; cu `a-f` pt. `%x`, `A-F` pt. `%X`

`%c`: caracter

`%s`: șir de caractere, până la `'\0'` sau nr. de caractere dat ca precizie

`%f, %F`: real fără exp.; precizie implicită 6 poz.; la precizie 0: fără punct

`%e, %E`: real, cu exp.; precizie implicită 6 poz.; la precizie 0: fără punct

`%g, %G`: real, ca `%e, %E` dacă $\text{exp.} < -4$ sau $\geq$ precizia; altfel ca `%f`.

Nu tipărește zerouri sau punct zecimal în mod inutil

`%a, %A`: real hexazecimal cu exponent zecimal de 2: `0xh.hhhhp±d`

`%p`: pointer, în format dependent de implementare (tipic: hexazecimal)

`%n`: scrie în argument (`int *`) nr. de caractere scrise până în prezent;

`%%`: caracterul procent

Formatare: modificatori

Directivile de formatare pot avea *opțional* și alte componente:

% fanion dimensiune . precizie modificador tip

Fanioane: *: câmpul este citit, dar nu e atribuit (e ignorat) (scanf)
 -: aliniază valoarea la stânga, la dimensiunea dată (printf)
 +: pune + înainte de număr pozitiv de tip cu semn (printf)
spațiu: pune spațiu înainte de număr pozitiv de tip cu semn (printf)
 0: completează cu 0 la stânga până la dimensiunea dată (printf)

Modificatori:

hh: argumentul este char (pt. diouxXn)

```
char c; scanf("%hhd", &c); // intrare: 123, c = 123 pe 1 octet
```

```
dar: char c; scanf("%c", &c); // intrare: 123, c = '1' (49 ASCII)
```

h: argumentul este short (pt. diouxXn), ex. %hd

l: arg. este long (pt. diouxXn), ex. long n; scanf("%ld", &n);

sau double (pt. aAeEfFgG), ex. double x; scanf("%lf", &x);

ll: argumentul este long long (pt. diouxXn)

L: argumentul este long double (pt. aAeEfFgG)

Formatare: dimensiune și precizie

Dimensiune: un număr întreg

`scanf`: numărul *maxim* de caractere citit pentru argumentul respectiv

`printf`: numărul *minim* de caractere pe care se scrie argumentul
(aliniat la dreapta și completat cu spații, sau conform modificatorilor)

Precizie: doar în `printf`; punct . urmat de un număr întreg opțional
(dacă apare doar punctul, precizia se consideră 0)

numărul *minim* de cifre pentru `dioouxX` (completate cu 0)

numărul de cifre zecimale pentru `Eef` / cifre semnificative pentru `Gg`

`printf("|%7.2f|", 15.234);` | 15.23| 2 zecimale, 7 caract. total

numărul *maxim* de caractere de tipărit dintr-un șir (pentru `s`)

`char m[3]="ian"; printf("%.3s", m);` (util pt. șir neterminat în `'\0'`)

În `printf`, în locul dimensiunii și/sau preciziei poate apare `*`

Atunci dimensiunea se obține din argumentul următor:

`printf("%.*s", max, s);` scrie cel mult `max` caractere din șir

Exemple de scriere formatată

Scriere de numere reale în diverse formate:

```
printf("%f\n", 1.0/1100); // 0.000909 : 6 pozitii zecimale
printf("%g\n", 1.0/1100); // 0.000909091 : 6 poz. semnificative
printf("%g\n", 1.0/11000); // 9.09091e-05 : 6 poz. semnificative
printf("%e\n", 1.0); // 1.000000e+00 : 6 cifre zecimale
printf("%f\n", 1.0); // 1.000000 : 6 cifre zecimale
printf("%g\n", 1.0); // 1 : fara punct zecimal, zerouri inutile
printf("%.2f\n", 1.009); // 1.01: 2 cifre zecimale
printf("%.2g\n", 1.009); // 1: 2 cifre semnificative
```

Scriere de numere întregi în formă de tabel:

```
printf("|%6d|", -12); | -12| printf("|% d|", 12); | 12|
printf("|%-6d|", -12); |-12 | printf("|%06d|", -12); |-00012|
printf("|%+6d|", 12); | +12|
```

Scriere pe total 20 de poziții (printf returnează nr. de caractere scrise)

```
int m, n, len = printf("%d", m); printf("%*d", 20-len, n);
```

Exemple de citire formatată

- două caractere separate de un singur spațiu (citit și ignorat cu `%*1[ ]`)

```
char c1, c2; if (scanf("%c%*1[ ]%c", &c1, &c2) == 2) { /* etc */ }
```
- citirea unui întreg cu exact 4 cifre:

```
unsigned n1, n2, x;
if (scanf(" %n%4u%n", &n1, &x, &n2) == 1 && n2 - n1 == 4) /* etc */
(%n numără caracterele citite; stocăm contor în n1, n2, apoi scădem)
```
- citește/verifică un cuvânt care trebuie să apară în intrare

```
int nr=0;
scanf("http://%n", &nr); if (nr == 7) { /*apare, s-a citit tot*/ }
else { /*nu ajunge la formatul %n, nr ramane cu val. dinainte 0*/ }
```
- ignoră până la (exclusiv) caracter anume (ex. `\n`): `scanf("%*[^\\n]");`

Testați după numărul dorit de variabile citite, nu doar număr nenu!

```
if (scanf("%d", &n) == 1) și nu doar if (scanf("%d", &n))
scanf poate returna și EOF care e diferit de zero !
```

Pentru numere întregi, testați și depășirea, folosind extern `int errno`;

```
#include <errno.h> // declară errno + constante pt. clase de erori
if (scanf("%d", &x) == 1) // testam si resetam errno pt. depasire
    if (errno == ERANGE) { printf("numar prea mare"); errno = 0; }
```